

ZARZĄDZENIE NR 16/31/08/2020
DYREKTORA PRZEDSZKOŁA SAMORZĄDOWEGO „SŁONECZKO”
W ROSNÓWKU

z dnia 31 sierpnia 2020 r.

w sprawie wprowadzenia procedury wdrażania i monitorowania realizacji podstawy programowej

Na podstawie:

- *Art.55 ust. 2 pkt 2*
- *Statutu przedszkola*

zarządzam co następuje:

§ 1

1. Ustalam procedurę Wdrażania i monitorowania realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego w Przedszkolu Samorządowym „Słoneczko” w Rosnówku w brzmieniu stanowiącym Załącznik do zarządzenia.
2. Procedura opisuje szczegółowo sposób wdrażania i monitorowania realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego.
3. Procedura dotyczy wszystkich nauczycieli bez względu na wymiar zatrudnienia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2020 r.

.....
Podpis dyrektora

PROCEDURA WDRAŻANIA I MONITOROWANIA REALIZACJI PODSTAWY PROGRAMOWEJ

Podstawy prawne:

- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910)*
- *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327)*
- *Rozporządzenie MEN z dnia z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego (...) (Dz. U. poz. 356 ze zm.)*
- *Statut przedszkola*

§1

Podstawa programowa a program wychowania przedszkolnego

1. Przedszkole realizuje aktualną podstawę programowa wychowania przedszkolnego zatwierdzoną przez Ministra Edukacji Narodowej.
2. Podstawa programowa wychowania przedszkolnego to obowiązkowy zestaw celów kształcenia i treści nauczania, w tym umiejętności, opisane w formie ogólnych i szczegółowych wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności, które powinien posiadać wychowanek po zakończeniu wychowania przedszkolnego oraz zadania wychowawczo-profilaktyczne przedszkola, uwzględniane w programach wychowania przedszkolnego, a także warunki i sposób realizacji podstawy programowej.
3. Opis sposobu realizacji celów wychowania lub kształcenia oraz treści nauczania ustalonych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego zawiera program wychowania przedszkolnego.
4. Program wychowania przedszkolnego szczegółowo pokazuje jak zrealizować zapisy podstawy programowej.
5. Program wychowania przedszkolnego może obejmować treści nauczania wykraczające poza zakres treści ustalony w podstawie programowej wychowania przedszkolnego.
6. Podstawa programowa jest realizowana w ciągu całego dnia pobytu w przedszkolu, we wszystkich formach pracy nauczycieli z wychowanekami.
7. Publiczne przedszkole zapewnia bezpłatne nauczanie, wychowanie i opiekę w czasie ustalonym przez organ prowadzący, nie krótszym niż 5 godzin dziennie.

§2

1. Dyrektor i nauczyciele zapoznają się z aktualną podstawą programową oraz bieżącymi zmianami w podstawie programowej, w tym z zalecanymi warunkami i sposobem jej realizacji.
2. Nauczyciele w trakcie realizacji procesu wspomaganie rozwoju i edukacji uwzględniają wszystkie zalecane warunki i sposób realizacji podstawy programowej.

§3

Dopuszczanie programów do użytku w przedszkolu

1. Program wychowania przedszkolnego dopuszcza do użytku w przedszkolu dyrektor przedszkola.
2. Nauczyciele wyszukują program wychowania przedszkolnego opracowany przez innego autora lub samodzielnie konstruują program zgodny z aktualną podstawą programową.
3. Nauczyciele przedstawiają dyrektorowi program do 15 sierpnia każdego roku lub informują o kontynuacji programu z poprzedniego roku szkolnego.
4. Dyrektor dokonuje analizy przedstawionego przez nauczycieli programu celem ustalenia czy:
 - 1) zawiera całość podstawy programowej;
 - 2) jest dostosowany do potrzeb i możliwości dzieci dla których jest przeznaczony.
5. Czynność tę może dyrektor przeprowadzić osobiście lub powołać do tego celu zespół nauczycieli mianowanych lub dyplomowanych lub może skorzystać z opinii wystawionej przez doradcę metodycznego wychowania przedszkolnego.
6. Dyrektor zasięga opinii rady pedagogicznej przed dopuszczeniem programu. W przedszkolu może funkcjonować kilka programów wychowania przedszkolnego (w jednym oddziale jeden program wychowania przedszkolnego).
7. Dyrektor tworzy na każdy rok szkolny zestaw programów wychowania przedszkolnego.
8. Zestaw obejmuje wszystkie programy jakie w danym roku będą obowiązywać w przedszkolu, także programy autorskie, poszerzające treści podstawy programowej i modyfikacje programów.
9. Zestaw powinien powstać przed rozpoczęciem roku szkolnego, za wyjątkiem programów poszerzających treści podstawy i modyfikacji programów, które mogą powstać po zakończeniu obserwacji pedagogicznych.
10. Programy dodatkowe dopuszcza do użytku w przedszkolu dyrektor.

§4

Kształtowanie kompetencji ustalonych w podstawie programowej

1. Sposób realizacji dopuszczonego do użytku w przedszkolu programu wychowania przedszkolnego przez nauczyciela wskazuje plan pracy.
2. Nauczyciele planują pracę w oparciu o program wychowania przedszkolnego z uwzględnieniem rozpoznanych w toku obserwacji pedagogicznych potrzeb i możliwości dzieci.
3. Realizacja planu następuje w formach określonych w ramowym rozkładzie dnia, które pozwalają dzieciom na nabywanie różnorodnych doświadczeń i kompetencji.
4. Planując pracę nauczyciele powinni pamiętać, aby dobór treści, metod i form był adekwatny do poziomu rozwoju dzieci, ich możliwości percepcyjnych, wyobrażeń i rozumowania, z poszanowaniem indywidualnych potrzeb i zainteresowań.

5. W procedurze planowania pracy przez nauczyciela przyjmuje się następującą kolejność:
 - 1) Analiza realizowanego programu i uświadomienie sobie zdiagnozowanych potrzeb i możliwości dzieci danego oddziału;
 - 2) Wybór tematu kompleksowego (kręgu tematycznego) lub projektu edukacyjnego np. „Las domem zwierząt”;
 - 3) Uświadomienie sobie przez nauczyciela po co planuje do realizacji ten temat? W praktyce można to zapisać jako umiejętność ogólną np. „Poznanie lasu jako ekosystemu, dóbr pochodzących z lasu i ustalenie zasad zachowania w domu zwierząt”;
 - 4) Ustalenie, jakie nowe wiadomości dzieci zdobędą, jakie umiejętności praktyczne i postawy chcemy wypracować - sformułowanie celów operacyjnych;
 - 5) Dobór metod realizacji, w tym m.in. wybór wiersza, piosenki, opowiadania, zabaw dydaktycznych i ruchowych;
 - 6) Napisanie planu ze wskazaniem zamierzonych osiągnięć dzieci – cele operacyjne (wiadomości, umiejętności, cele wychowawcze);
 - 7) Poinformowanie rodziców o zadaniach realizowanych w przedszkolu - w odniesieniu do każdego tematu kompleksowego – na tablicy grupowej.
6. Plan pracy nauczyciela powinien w szczególności dotyczyć zajęć dydaktyczno-wychowawczych kierowanych przez nauczyciela. Zajęcia te są organizowane w czasie wskazanym w ramowym rozkładzie dnia.
7. Plan powinien zawierać przede wszystkim:
 - 1) tematy zajęć dydaktyczno-wychowawczych organizowanych i kierowanych przez nauczyciela;
 - 2) cele tych zajęć sformułowane w sposób operacyjny;
 - 3) oznaczenie działu programu, jakiego dotyczy cel operacyjny.
8. Proces dydaktyczno-wychowawczy w przedszkolu jest zintegrowany i dlatego cele operacyjne planowane przez nauczyciela w planach pracy dotyczą nowych wiadomości, umiejętności praktycznych, treści wychowawczych ze wszystkich działów realizowanego programu.
9. Plan pracy nauczyciela bazuje na uśrednionym poziomie kompetencji grupy przedszkolnej, czyli momencie procesu, w którym znajdują się wychowankowie. Oznacza to, że cele w planach pracy nauczyciela odnoszą się do „przeciętnych” możliwości wychowanków grupy.
10. Dzieci, których możliwości są wyższe lub niższe od planowanych, powinny mieć to uwzględnione w codziennej praktyce, podczas realizacji planu przez nauczyciela (indywidualizacja).

§5

Nadzór nad realizacją podstawy programowej

1. Plan pracy nauczyciela wskazuje sposób realizacji dopuszczonego do użytku w przedszkolu programu wychowania przedszkolnego przez nauczyciela. Forma planu pracy nauczyciela pozwala dyrektorowi nadzorować sposób kształtowania kompetencji wskazanych w podstawie programowej (program to opis sposobu realizacji podstawy programowej).
2. Dyrektor ustala sposób planowania pracy przez nauczycieli.

3. Dyrektor określa w planie nadzoru pedagogicznego szczegółowy zakres i sposób nadzorowania realizacji podstawy programowej w danym roku szkolnym .
4. W ramach nadzoru nad realizacją podstawy programowej dyrektor może gromadzić i analizować informacje na temat:
 - 1) Wykorzystania wszystkich działań programu do planowania pracy (całość podstawy programowej);
 - 2) Formułowania celów w sposób operacyjny, co pozwala realnie ustalić celowość działań nauczyciela i analizę dostosowania działań do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości dzieci;
 - 3) Różnorodności metod i form pracy, zapewniających aktywność każdemu dziecku oraz realizację zaplanowanych celów – kształtowanie kompetencji w zakresie wiadomości, umiejętności i postaw;
 - 4) Sposobu pracy - zgodność z metodyką wychowania przedszkolnego podczas kształtowania kompetencji – wspomaganie mechanizmów uczenia się małego dziecka;
 - 5) Realizacji zalecanych warunków i sposobu wdrażania podstawy programowej;
 - 6) Efektywności realizacji podstawy programowej poprzez dopuszczony do użytku program wychowania przedszkolnego – postępy dzieci i gotowość wychowanków do nauki w szkole.
5. Formami monitorowania realizacji podstawy programowej są:
 - 1) analiza planów pracy nauczycieli – sposób realizacji przyjętych programów, cele do osiągnięcia w zakresie kompetencji dzieci – załącznik nr 1;
 - 2) analiza wdrażania przez nauczycieli sposobu i warunków realizacji podstawy programowej – załącznik nr 2;
 - 3) obserwacja zajęć dydaktycznych w zakresie zakresu i sposobu kształtowania kompetencji dzieci – załącznik nr 3;
 - 4) analiza skuteczności wdrażania podstawy programowej – zbiorcze wyniki gotowości szkolnej – załącznik nr 4;
 - 5) badanie sposobu kształtowania i uzyskanych efektów w wybranym zakresie kompetencji ustalonych w podstawie programowej np. umiejętności matematycznych, językowych, innych – wykorzystanie odpowiednich narzędzi w toku ewaluacji wewnętrznej zgodnie z planem nadzoru na dany rok szkolny - ankieta, analiza dokumentów, obserwacje;
6. Dyrektor przygotowuje lub wybiera niezbędne narzędzia do monitorowania realizacji podstawy programowej oraz warunków i sposobu jej realizacji (załączniki nr 1- 3).
7. Dyrektor rytmicznie prowadzi i dokumentuje czynności wynikające z planu nadzoru pedagogicznego.
8. Dyrektor przekazuje radzie pedagogicznej wyniki i wnioski wynikające z nadzoru pedagogicznego, w tym w zakresie z monitorowania realizacji podstawy programowej – dwa razy w roku.

§ 6

Przepisy końcowe

1. Nauczyciele mają obowiązek współpracować z dyrektorem podczas wdrażania i monitorowania realizacji podstawy programowej.
2. Procedura obowiązuje od dnia 1 września 2020

.....
dyrektor przedszkola

ARKUSZ KONTROLI

Data.....odpowiedzialny za dokumentację.....

Forma kontroli: analiza dokumentów

Rodzaj analizowanej dokumentacji: plan pracy, dziennik zajęć przedszkola

Okres objęty analizą:

Cel podjętych czynności: wykorzystanie przyjętych programów do planowania pracy

Realizowane programy:

Wymaganie/zakres badania	Spostrzeżenia , przykłady
Zaplanowane do osiągnięcia cele wynikają z przyjętego programu wychowania przedszkolnego	W oparciu o plan
Cele zaplanowane przez nauczycieli uwzględniają wszystkie obszary przyjętego programu (integracja treści)	W oparciu o plan
Cele są sformułowane w sposób operacyjny (konkretny, mierzalny)	W oparciu o plan
Nauczyciele stosują różnorodne metody i formy (różnorodność aktywności) np. metody słowne - wiersze, opowiadania, zagadki, ćw. ortofoniczne, formy muzyczne, plastyczne, zajęcia matematyczne, zastawy ruchowe itd.	W oparciu o jeden wybrany temat – wypisać jakie metody i formy
Zajęcia dydaktyczne zaplanowane w planach są zrealizowane - udokumentowane w dzienniku	W oparciu o dzienniki
Z planów pracy N (projektów) lub dzienników wynika iż nauczyciel realizuje dodatkowy program	tak/nie, uwagi

.....
(podpis osoby odpowiedzialnej za dokumentację)

.....
(podpis dyrektora)

Arkusz monitorowania warunków i sposobu wdrażania podstawy programowej

Data analizy

Oddział przedszkolny

Nauczyciele

Okres objęty analizą:

Podstawa prawna: *art. 55 ustawy prawo oświatowe*

Cel podjętych czynności : monitorowanie wdrażania warunków i sposobu realizacji podstawy programowej

<i>Zakres badania</i>	<i>Spostrzeżenia</i>
Codzienny pobyt na powietrzu	<i>Tak/nie, uwagi</i>
Zabawy ruchowe w ciągu dnia	<i>Tak/nie, uwagi</i>
Organizacja przestrzeni w sali – warunki do różnorodnej aktywności dz.	<i>Krótki opis, w tym kąciki zainteresowań</i>
Organizacja przestrzeni w sali – warunki do twórczej aktywności dz.	<i>Krótki opis</i>
Pomoce dydaktyczne do samodzielnej aktywności dz., w tym środki do badania, odkrywania, eksperymentowania	<i>Krótki opis</i>
Miejsce na wypoczynek, relaks oraz warunki dla dz. niepełnosprawnych	<i>Krótki opis</i>
Prowadzenie obserwacji pedagogicznych, uwagi do indywidualizacji	<i>Tak/nie, uwagi</i>
Ramowy rozkład dnia	<i>Formy uwzględnione w ramowym rozkładzie dnia</i>
Możliwość wybierania potraw, komponowania - posiłki	<i>Tak/nie, uwagi</i>
Zajęcia rytmiki	<i>Tak/nie, uwagi</i>
Systematyczne poznawanie wielozmysłowe - udokumentowane	<i>Krótką informacją</i>
Włączanie rodziców do kształtowania kompetencji z podstawy programowej	<i>Przykłady realizacji</i>
Informowanie rodziców o postępach dzieci	<i>W jaki sposób, częstotliwość</i>
Osluchiwanie z językiem angielskim	<i>W jaki sposób, częstotliwość</i>
Organizowanie prac porządkowych w sali z udziałem dzieci	<i>Krótką informacją</i>

uwagi, wnioski

.....
.....
(podpisy nauczycieli)

ARKUSZ OBSERWACJI (D)
zajęć dydaktycznych
(arkusz dla dyrektora do analizy)

Data.....grupa wiekowa/uczestnicy.....

Nauczyciel prowadzący

Czas obserwacji:

Rodzaj zajęcia: zajęcie dydaktyczne

Temat kompleksowy, projekt

.....

Temat zajęcia:

.....

Cele podjętej obserwacji:

- *Związek zajęcia z realizowanym programem i ustalenie, czy cele zajęcia dotyczą kompetencji w zakresie wiadomości, umiejętności oraz kształtowania postaw (realizacja podstawy programowej)*
- *Sposób uwzględniania potrzeb i możliwości dzieci podczas realizacji zajęć (indywidualizacja)*
- *Tworzone przez nauczyciela warunki m.in. metody i środki dydaktyczne do osiągnięcia założonych celów, aktywizacja dzieci, budowanie samodzielności i kreatywności*
- *Czas trwania zajęć dydaktycznych,*
- *Poprawność merytoryczno-metodyczna zajęcia*

Zamierzenia nauczyciela i uzyskane efekty	
<i>zaplanowane przez N umiejętności dzieci- cele operacyjne zajęcia</i>	<i>uzyskane efekty</i>
	<i>tak/nie</i>

Spostrzeżenia w trakcie obserwacji:	
<i>Zakres analizy D</i>	<i>Spostrzeżenia , uwagi</i>
<i>Poprawność formułowania tematu zajęcia</i>	
<i>Poprawność formułowania celów zajęcia (operacyjność)</i>	

<i>Dobór celów do potrzeb i możliwości dzieci</i>	
<i>Związek celów z realizowanym programem</i>	
<i>Uwagi na temat organizacji zajęcia (wstęp, cz. główna, podsumowanie, formy i zmienność aktywności, aktywność ruchowa, ...)</i>	
<i>Aktywizowanie wychowanków, w tym pomoce dydaktyczne, metody aktywizujące, multimedia...</i>	
<i>Poprawność merytoryczna i metodyczna prowadzonych zajęć</i>	
<i>Czas trwania zajęć dydaktycznych</i>	
<i>Indywidualizacja - sposób uwzględniania potrzeb, możliwości, zainteresowań dzieci, wspieranie dz.,</i>	
<i>Bezpieczeństwo w trakcie zajęć</i>	
<i>Komunikowanie się z dziećmi – metody, czytelność komunikatów, poprawność języka N, zachęcanie do wypowiedzania się przez dz.</i>	
<i>Budowanie kompetencji społecznych dz. i wzajemnego szacunku N ↔ Dz., Dz. ↔ Dz.</i>	
<i>Samodzielność, działania twórcze dzieci</i>	
<i>Kącik, wystawa tematyczna do tematu kompleksowego, projektu, uwagi na temat sali przedszkolnej</i>	
<i>Informacje dla rodziców – gazetka grupowa, inne</i>	

<i>Zapisy w dzienniku</i>	
<i>Inne uwagi</i>	

mocne strony N

.....
.....
.....
.....

słabe strony N

.....
.....
.....
.....

uwagi

.....
.....
.....
.....

Potwierdzenie dokonania analizy zajęcia przez nauczyciela

data

.....
(podpis dyrektora)

ZESTAWIENIE ZBIORCZE wyników analizy gotowości szkolnej

Rok szkolny

Oddział.....ilość dzieci w oddziale.....

Nauczyciele

Fizyczny obszar rozwoju dziecka				
<i>umiejętność dziecka</i>	<i>Poziom opanowania umiejętności</i>			
	potrafi - ilość dz.	potrafi z pomocą - ilość dz.	nie potrafi	potrafi w %
zgłasza potrzeby fizjologiczne				
przestrzega etapy mycia rąk				
samodzielnie korzysta z toalety				
potrafi umyć zęby				
samodzielnie rozbiera się i ubiera do zajęć ruchowych				
samodzielnie zapina guziki				
samodzielnie zapina zamek np. kurtki				
zakłada i zapina buty				
potrafi zawiązać na kokardkę				
samodzielnie spożywa posiłki				
utrzymuje porządek, sprząta po zabawie				
potrafi nakrywać do stołu				
radzi sobie ze sprzątnięciem ze stołu				
poprawnie trzyma i posługuje się łyżką, widelcem				
poprawnie trzyma i posługuje się nożem i widelcem				
komunikuje potrzebę ruchu, odpoczynku				
zna podstawowe formy ustawień				
zna podstawowe pozycje wyjściowe do ćwiczeń i zabaw ruchowych				
sprawnie maszeruje, biega				
sprawnie chodzi na czworakach				
wykonuje podskoki na jednej nodze i obunóż				
rzuca, trafia do celu z małej odległości np. woreczkiem				
łapie piłkę				
wykonuje ćw. równoważne np. stoi na 1 nodze przez kilka sekund				
wykonuje ćwiczenia stóp np. na palcach, na piętach, podnoszenie stopą woreczka				
wykonuje sprawnie ćw. kształtujące w różnych płaszczyznach np. skłony, skrętoskłony				
sprawnie konstruuje np. z klocków				
przenosi, podaje przedmioty jedną ręką i				

dwoma				
potrafi pakować z wykorzystaniem papieru, taśmy, sznurka				
poprawnie trzyma narzędzie pisarskie				
posługuje się ręką (zaznaczyć którą)	L	P	LP	
Emocjonalny obszar rozwoju dziecka				
rozpoznaje i nazywa podstawowe emocje				
komunikuje swoje potrzeby, upodobania				
przedstawia swoje emocje mimiką, gestami				
potrafi określić przyczynę emocji				
próbuje radzić sobie z przeżywaniem emocji				
radzi sobie z emocjami podczas występów				
panuje nad emocjami podczas zabaw, gier				
dostrzega i nazywa emocje u innych osób				
dostrzega potrzeby innych osób i stara się udzielić im wsparcia				
rozstaje się z rodzicami bez lęku				
szuka wsparcia w sytuacjach trudnych emocjonalnie				
przejawia zrozumienie dla potrzeb zwierząt				
wyraża emocje dotyczące odbioru różnych wrażeń np. w kontakcie z przyrodą, sztuką, itd.				
Spoleczny obszar rozwoju dziecka				
posługuje się imieniem i nazwiskiem				
identyfikuje siebie jako dziewczynkę, chłopca				
posługuje się swoim adresem				
dostrzega i nazywa swoje umiejętności oraz różnego rodzaju trudności i ograniczenia				
obdarza uwagą inne osoby, utrzymuje kontakt wzrokowy				
potrafi nawiązać dialog z kolegą				
inicjuje zabawy z rówieśnikami				
zgodnie bawi się, potrafi dzielić się zabawkami				
współpracuje podczas wspólnego zadania				
używa zwrotów grzecznościowych podczas powitania, pożegnania				
potrafi przeprosić i przyjąć konsekwencje swojego zachowania				

potrafi ocenić swoje zachowanie				
przestrzega norm grupowych				
wyjaśnia pojęcie przyjaźń, podaje przykłady				
wyjaśnia pojęcie szacunek, podaje przykłady				
wyjaśnia pojęcie odpowiedzialność, podaje przykłady				
odróżnia zachowania dobre od złych				
wykonuje przydzielone obowiązki np. pełni dyżur				
przedstawia strukturę swojej rodziny i pokrewieństwo				
nazywa swoją miejscowość i określa – miasto, wieś				
wskazuje zawody wykonywane przez rodziców				
zna ważne społecznie zawody i wie czym zajmują się te osoby np. lekarz, kucharz, strażak, policjant, rolnik, kierowca				
zna przeznaczenie podstawowych instytucji społecznych np. szpital, staż pożarna, przychodnia, poczta, sklep, biblioteka*				
nazywa swój region				
wyjaśnia pojęcie tradycja, podaje przykład tradycji regionalnej lub narodowej				
nazywa swoją ojczyznę				
nazywa stolicę Polski				
rozpoznaje godło Polski i hymn				
rozpoznaje flagę Polski				
wyjaśnia pojęcie przysłowie, podaje przykład				
orientuje się, że Polska jest jednym z krajów Unii Europejskiej				
podaje przykłady nazw innych państw*				
Poznawczy obszar rozwoju dziecka				
mówi wyraźnie, poprawnie pod względem artykulacyjnym,				
stosuje techniki żywego słowa np. mówi szeptem, cicho, głośno, wolno, szybko				
rozdziela głoski na początku i końcu w wybranych, prostych fonetycznie słowach				
wyróżnia wszystkie głoski w prostych fonetycznie wyrazach*				
buduje dłuższe wypowiedzi na różne tematy np. na temat swoich wytworów, przeżyć, treści literackich, filmów				
odróżnia świat fikcji, bajek od rzeczywistości				
rozpoznaje podstawowe litery				
rozpoznaje wszystkie litery alfabetu				
odczytuje krótkie wyrazy				
odczytuje zdania*				
odpowiada na pytania				
objaśnia kolejność zdarzeń w prostych historyjkach obrazkowych				
układa historyjki obrazkowe zgodnie z przedstawioną fabułą				
zapamiętuje wierszyki, rymowanki				
rozwiązuje zagadki				
układa zagadki				
nadaje tytuły np. opowiadaniu				
skupia uwagę np. na zadaniu, opowiadaniu				
powtarza rytmy słuchane				
śpiewa proste piosenki				
dostrzega zmiany tempa				

dostrzega zmiany dynamiki				
dostrzega zmiany wysokości dźwięku				
ilustruje, inscenizuje piosenki				
wyraża muzykę np. ruchem improwizuje z przyborami				
gra na instrumentach perkusyjnych				
improwizuje głosem i na instrumentach				
rysuj kredkami, maluje farbami i objaśnia treść				
sprawnie lepi				
sprawnie wycina				
stosuje odpowiedni nacisk na kartkę podczas rysowania i pisania znaków i kształtów				
odwzorowuje znaki graficzne i figury geometryczne				
kreśli wybrane litery pisane na gładkiej kartce papieru				
kreśli wybrane litery pisane w liniaturze				
kreśli wybrane cyfry na gładkiej kartce papieru				
kreśli wybrane cyfry na kartce papieru w kratkę				
przetwarza obraz ruchowy na graficzny i odwrotnie				
określa kierunki i miejsca na kartce papieru				
objaśnia symbole i znaki znajdujące się w otoczeniu				
wyodrębnia i nazywa elementy na obrazku				
dostrzega różnice między obrazkami				
dorysowuje brakujące elementy				
wyszukuje takie same obrazki				
wyszukuje takie same znaki abstrakcyjne				
składa obrazek z 4-5 części				
układa proste puzzle				
sprawnie łączy kropki				
rysuje po śladzie jedną ręką				
rysuje po śladzie oburącz				
rozpoznaje odgłosy z otoczenia				
różnicuje smaki np. słodki, kwaśny				
rozpoznaje faktury np. gładka, chropowata				
rozpoznaje przedmioty dotykiem				
różnicuje popularne zapachy				
orientuje się w schemacie ciała				
określa położenie przedmiotów w przestrzeni – na, pod, obok				
określa położenie przedmiotów w przestrzeni - przed, za				
określa położenie przedmiotów w przestrzeni – wysoko, nisko, wyżej, niżej				
rozdzieli stronę lewą i prawą				
rozdzieli kierunki - w prawo, w lewo				
rozdzieli kierunki – do przodu, do tyłu, w bok				
dostrzega zmiany jakie następują w postrzeganiu stron i kierunku w zależności od ustawienia się, obrotu				
określa wielkość duży, mały, większy, mniejszy				
przelicza na konkretach do 10 i podaje liczbę elementów				
przelicza na konkretach do 20 i podaje liczbę elementów*				
przelicza na konkretach powyżej 20 i podaje liczbę elementów*				
przelicza na palcach				
rozpoznaje cyfry oznaczające liczby od 0 do 10				

określa ciężar – ciężki, lekki, cięższy, lżejszy				
rozpoznaje figury geometryczne – koło, kwadrat, prostokąt, trójkąt				
rozpoznaje kolory podstawowe: żółty, czerwony, niebieski oraz biały, czarny				
rozpoznaje kolory pochodne				
klasyfikuje przedmioty według: wielkości, kształtu, koloru, przeznaczenia,				
układa szeregi, określa miejsce w szeregu – przed, za				
układa rytmy				
odtworza układy przedmiotów				
dokonyuje pomiaru długości, wykorzystując umowną miarę np. sznurek, patyk, dłoń, stopę				
posługuje się liczebnikami porządkowymi				
wykonuje dodawanie i odejmowanie w zakresie do 10 , ustala wynik				
wykonuje dodawanie i odejmowanie w zakresie do 20 , ustala wynik*				
porównuje liczebność zbiorów – mniej, więcej				
stosuje poprawnie znaki „< , >”*				
zapisuje czynności matematyczne za pomocą znaków „+ , - , =”*				
posługuje się pojęciami dotyczącymi następstwa czasu np. wczoraj, dzisiaj, jutro				
posługuje się pojęciami dotyczącymi pory dnia rano, wieczorem				
określa następstwo czasu: dzień, noc				
wymienia pory roku, nazywa aktualną				
wymienia dni tygodnia, nazywa aktualny				
wymienia miesiące, nazywa aktualny				
rozpoznaje monety i banknotów o niskich nominałach, określa do czego służą pieniądze w gospodarstwie domowym				
nazywa zjawiska atmosferyczne np. tęcza, wiatr, deszcz, burza, zachmurzenie				
kojarzy zjawiska przyrodnicze z porą roku np. opadanie liści z drzew, sezonowa wędrówka ptaków, kwitnienie drzew, zamarzanie wody				
nazywa zwierzęta domowe i wskazuje odpowiedzialny sposób opieki nad nimi				
rozpoznaje i nazywa zwierzęta gospodarskie np. koń, krowa, owca, ...				
rozpoznaje podstawowe ekosystemy np. park, las, łąka, pole, sad, ogród, rzeka, jezioro				
potrafi nazwać i przyporządkować wybrane rośliny i zwierzęta do ww. środowisk				
wyjaśnia sposób korzystania przez ludzi z dóbr przyrody, np. grzybów, owoców, warzyw, ziół, zbóż				
zna podstawowe zasady zachowania w środowiskach przyrodniczych				
rozdziela materiały i surowce takie jak: piasek, węgiel, sól, papier, tkaniny, drewno, metale, plastik*				
zna na czym polega segregacja odpadów*				
nazywa przybory i urządzenia codziennego użytku i zna ich przeznaczenie oraz zasady bezpiecznego korzystania				
zna podstawowe środki lokomocji i transportu np. rower, samochód, pociąg, tramwaj, samolot,				

